

TEST 25

1. “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı, bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, terkedilemez...” Bu yeni strateji gereğı Türk mevzileri birçok noktada kırıldığı halde, her alan ısrarla savunuldu. Kaybedilen her hattın gerisinde yeni bir savunma hattı oluşturuldu. Düşmanın ilerleyişi yavaşladı ve durdu. 22 gün ve 22 gece devam eden savaş, 13 Eylül 1921’de Türk ordusunun zaferi ile sonuçlandı. Mustafa Kemal Paşa’nın “Sakarya Meydan Muharebesi” olarak nitelediğı bu savaşın kazanılmasında, en küçük rütbeden en üst rütbedeki askerlere; özellikle de Fevzi Paşa ve Başkomutan Mustafa Kemal’e kadar herkesin büyük bir payı vardır.

Verilen metne bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk ordusunun son savunma savaşı olmuştur.
- B) M. Kemal, savaşı Başkomutan olarak yönetmiştir.
- C) Savaşın kazanılmasında her askerin katkısı olmuştur.
- D) Yeni bir savaş taktiğı ile zafere ulaşılmıştır.

2. Doğı Cephesi’nde Ermeni güçleri ile yapılan savaş sonucunda Kazım Karabekir Paşa emrindeki 15. Kolordu kuvvetleri Ermeni güçlerini bozguna uğratmış ve yapılan görüşmelerde Doğı Cephesi’nin kapanmasını sağlayan Gümrü Barış Antlaşması imzalanmıştır. Gümrü Barış Antlaşması’nın imzalanmasından sonra Kazım Karabekir Paşa Doğı Cephesi’nin bazı birliklerini Batı Cephesi’ne göndererek Sakarya Meydan Muharebesi’ne katılmalarını sağladı.

Buna göre Kazım Karabekir Paşa için;

- I. Batı Cephesi’ne takviye birlikler gönderdiği
- II. Milli Mücadele’nin kazanılmasında önemli bir role sahip olduğu
- III. Doğı Cephesi’nde başarı elde ettiği

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. “Bütün dünya tarihinde, sizin İnönü Muharebelerinde üzerinize yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutanlar pek azdır. Siz orada yalnız düşmanı değil, milleti makus (kötü) talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla birlikte bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferi kutluyor. Düşmanın istila hırsı, azminizin ve vatanseverliğinizin yalnız kayalarına çarparak paramparça oldu”

(M. Kemal’in II. İnönü Savaşı sonrası İsmet Paşa’ya çektiğı telgraf)

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ordumuz bu savaşta galip gelmiştir.
- B) Kazanılan zafer halka moral olmuştur.
- C) Anadolu, işgalden tamamen kurtulmuştur.
- D) Halkın kurtuluşa olan inancı artmıştır.

4. Osmanlı’dan kalan dış borçlar Lozan görüşmelerinde Türk temsilcilerinin önüne getirilmiştir. Türk Hükûmeti dış borçları ödemeyi kabul etmiştir. Ancak bu borçların tamamının ve nasıl ödeneceğinin konularında sert tartışmalar çıkmıştır. Türk hükûmeti, Osmanlı’dan kalan tüm borçların sadece kendisine yüklenmesine karşı çıkarak bu borçların Osmanlı’dan ayrılan diğer devletlere de paylaştırılmasını istemiştir. Uzun tartışmalar sonunda Osmanlı’dan kalan dış borçlar Türkiye, Bulgaristan, Yugoslavya, Irak, Arnavutluk, Yunanistan, Yemen, Suriye, Lübnan ve Filistin devletlerine yirmi yıl içinde ödemek şartıyla gelir durumlarına göre paylaştırılmıştır. Türkiye bu borç paylaşımı sonucunda en fazla borcu üstlenen ülke olsa da tüm borçlarını 1954 yılında ödemiştir.

Yukarıdaki metinden yararlanarak yapılan yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Dış borçlar Osmanlı’dan ayrılan devletler arasında paylaştırılmıştır.
- B) Dış borçlar Lozan görüşmelerinde çetin tartışmalara sebep olmuştur.
- C) Türkiye kendi payına düşen borçları 1954 yılına kadar ödemiştir.
- D) Türkiye en çok dış borç ödemesini Fransa’ya yapmıştır.

5. Sakarya Savaşı'nın sonunda Yunanlılar saldırı gücünü kaybettiler ve savunmaya çekildiler. Böylece Türklerin 1683'te Viyana önlerinden başlayan geri çekiliş dönemi de son buldu. 19 Eylül 1921'de TBMM tarafından Başkomutan Mustafa Kemal'e, kanunla "Mareşal" rütbesi ve "Gazi" unvanı verildi. Sakarya Zaferi'nin dış politikada da çok önemli sonuçları oldu. Kafkas Cumhuriyetleri ile Kars Antlaşması yapılırken, Fransızlarla da Ankara Antlaşması imzalandı.

Verilen bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Batı Cephesi'nde yaşanan gelişmeler Güney Cephesi'ni etkilemiştir.
- B) Sakarya Savaşı ile Milli mücadelenin askeri safhası sona ermiştir.
- C) Bu savaş ile Türk ordusu savunmadan taarruz durumuna geçmiştir.
- D) Sakarya Savaşı sonucunda doğu sınırımız son şeklini almıştır.

6. İsmet Paşa, Lozan Konferansı'nın açıldığı gün yaptığı konuşmasında şöyle diyordu:
... 1918 yılından sonra Türk milletinin maruz kaldığı sonsuz hücum ve ızdırapları burada hatırlatmaktan kendimi alamıyorum. Gerek hücumlar ve ızdırapları gerek hiçbir askerî sorumluluk olmaksızın Türkiye topraklarının en zengin ve en bayındır kısımlarında özellikle mahvetmek ve yıkmak düşüncesiyle düzenli bir şekilde yapılmış yıkımı, hiçbir şekilde mazur göstermek mümkün değildir. Hâlâ bu dakikada bile bir milyondan fazla masum Türk'ün Küçük Asya ovalarında ve yaylalarında, evsiz ve ekmeksiz, dolaştıklarını da hatırlatmak isterim. Efendiler; çok ızdırap çektik, çok kan akıttık, bütün medeni milletler gibi hürriyet ve bağımsızlık istiyoruz!

(Ali Fuad Erden, İsmet İnönü, s. 178.)

İsmet Paşa'nın Lozan Konferansı'nda yaptığı konuşma dikkate alındığında yapılan yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Türk milleti bağımsızlık ve özgürlük uğrunda çok acı çekmiştir.
- B) Düşman orduları Anadolu'da büyük yıkımlara sebebiyet vermiştir.
- C) Lozan Konferansı Türk milleti açısından hayal kırıklığına sebep olmuştur.
- D) Türk milleti medeni toplumlar ile eşit şartlarda haklarını istemiştir.

7. Sakarya Savaşı'ndan sonra Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması'nın,

- I. Her iki taraf bu antlaşmanın imzalanmasından sonra savaşa son vermeyi kabul edecektir.
- II. İskenderun ve Antakya Bölgesi için Fransa özel bir yönetim rejimi kuracak. Buradaki Türk halkına kültürlerini geliştirmek için her tür kolaylık gösterilecek. Türkçe resmi dil olarak kalacaktır.
- III. Caber Kalesi Türk Bayrağı altında, Türk koruyucuları gözetiminde, Türk mülkü olarak kalacaktır.

maddelerinden hangileri TBMM'nin Misak-ı Milli'den taviz verdiğini gösterir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

8. I. İnönü Savaşı'nın sonuçlarından bazıları şunlardır:

- Türk halkının Millî Mücadele'nin kazanılacağına olan inancı arttı.
- Ortaya çıkan yeni durumu görüşmek üzere Londra'da bir barış konferansı toplandı.
- Afganistan ile Dostluk Antlaşması imzalandı.
- Rusya ile Moskova Antlaşması imzalandı.
- Teşkilat-ı Esasiye Kanunu kabul edildi.
- İstiklal Marşı kabul edildi.

Yukarıdaki bilgilere göre yapılacak en kapsamlı yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM'nin yurt içinde ve yurt dışında birçok gelişmeye imza atıp saygınlığının arttığına.
- B) İtilaf Devletlerinin sömürgeci amaçlarından vazgeçtiklerine.
- C) TBMM'nin Türk milletinin tek temsilcisi hâline geldiğine.
- D) Yukarıdaki gelişmeler sonucunda Batı Cephesi'nin kapandığına.